

Sang på hele spekteret

Å si fram ord er ofte å forminske dem, tvetydigheter eller budskap. Som reaksjon på tradisjonelt teater har mange vendt seg bort fra ordene og til det fysiske teateret, for bevegelse er mindre fremmedgjørende. På en måte er dette en falitterklæring, for teateret skal integrere både bevegelse og språk i et sjølstendig uttrykk, det kan i det minste kalles for en viktig del av teatrets egenart. Kalevala, som spilles i Trikkehallen i Oslo, lykkes langt på veg, det skyldes ikke minst den glimrende Annita Suikkari.

Eposet Kalevala er et monument i finsk poesi, Elias Lönnrot, som også samlet de finske dialektene og skapte riksspråket, har i Kalevala samlet middelalderviser og gitt dem episk form. Første utgave av diktet kom i 1835 og en utvida i 1849.

Skapelsesberetning

I begynnelsen var kvinnen, luftens jomfru. Prologen

TEATER

holdes over lydbånd, scenen ligger mørklagt, lysner langsomt mens konturene tar form og Annita Suikkari trer fram på scenen. Ilmetar blei befrukta av havet og ut av henne kom et egg som delt i to skapte jord og himmelhvelv. Sangeren Väinämöinen ble født. Skapelsesberetninga bygger på gammel finsk mytologi og følges av historien om Väinämöinen, Ilmarinen og Lemminkaäinen, som er både helte-epos og middelalder eventyr. Men Kalevala kan sikkert også leses som en profeti.

Visuell poesi

Suikkari både *spiller* handlinga og er et levende eksempel på at musikk og poesi kan visualiseres. Jeg

Kalevala
Dikt epos av Elias Lönnrot. Oversettelse: Albert Lange Fiflet.
Med: Annita Suikkari.
Isenesettelse og språklig tilrettelegging: Mette Brantzeg.
Musikk: Hege Rimestad.
Lyd og Scenografi: Lambretta, Axel Edvall, Edgar Ballo, Ole Henrik Hagen, Erik Annar Evensen, Jon Arne Mogstad, Terje Uhrn

asosierer det med eurytmi (en antroposofisk bevegelses-teknikk som har nettopp det til formål). Det legges stor vekt på bl.a. å framheve bokstavklang visuelt.

Samtidig blir ikke Suikkari mer abstrakt enn at det hele faller i en folkelig form, karakterene er satt på spissen og Suikkari veksler roller like fort som hun skifter toneleie, det hele er utrolig finstemt.

Seksualitet

Annita Suikkari er finsk og brytningen på språket gir stoffet jordnær form. Hun har noe fremmedarta ved seg, men det henger sjølsagt sammen med mer enn aksenten. Det er en kvalitet hun kan prise seg lykkelig for, som er delt ut med lange mellomrom. Suikkari

Annita Suikkari har sammen med Mette Brantzæg dramatisert det finske Kalevala eposet.

spiller ut på bredt register og seksualiteten er en viktig del av dette, hun formelig strutter av seksualitet, men det brukes like ofte til å understreke et humoristisk trekk og til å kommentere kjønnsroller.

Jeg har ikke lest manus, men Albert L. Fiflets oversettelse på telemarksdialekt virka helhetlig og frodig. De poetiske bildene i diktet og språket i seg sjøl, er — naturligvis — en stor opplevelse.

Kunstnergruppa Lam-

bretta har scenografi og lyd i forestillingen, og bruker bl.a. sementsblandere. Med dette lykkes de på flere vis, lyden er fortellinga om evolusjon, elementene er mineraler. Samtidig er jorda på gulvet, den digre scenen og lyskasterne med på å forsterke følelsen av tilblivelses-prosessen, ved at de symboliseres elementene. Forestillingen må sees!

Therese Bjørneboe